

Lucas' eerste boek

deel 6

17 januari 2019
Katwijk

terugblik:

- Maria was na 3 maanden verblijf bij Elisabeth weer teruggekeerd naar huis (:56);
- Elisabeth baart Johannes (:57);
- bij de besnijdenis (=8e dag) onthult Zacharias de naam Johannes (:59-63);
- de hand van de Heer was met Johannes en de hele omgeving vroeg zich gespannen af wat van hem zou worden (:66)

Lucas 1

⁶⁷ En Zacharias, zijn vader
werd vervuld van heilige geest
en profeteerde, zeggende:

*inmiddels was Johannes
dus al geen baby meer!*

ΚΑΙ	ΖΑΧΑΡΙΑΣ	Ο	ΠΑΤΗΡ	ΑΥΤΟΥ	ΕΠΛΗΘΗ	ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	ΑΓΙΟΥ
en	Zacharias	de	vader	van-hem	-(hij)-wordt-vervuld	van-geest	heilige
En	Zacharias	_	vader	zijn	werd vervuld	met de... ..Geest	heilige

ΚΑΙ	ΕΠΡΟΦΗΤΕΥΣΕΝ	ΛΕΓΩΝ
en	-(hij)-profeteert	!zeggende
en	profeteerde	zeggende

Lucas 1

67 En Zacharias, zijn vader
werd vervuld van heilige geest
en profeteerde, zeggende:

geen lofzang maar profetie (=voorzegging)!

ΚΑΙ	ΖΑΧΑΡΙΑΣ	Ο	ΠΑΤΗΡ	ΑΥΤΟΥ	ΕΠΛΗΘΗ	ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	ΑΓΙΟΥ
en	Zacharias	de	vader	van-hem	-(hij)-wordt-vervuld	van-geest	heilige
En	Zacharias	_	vader	zijn	werd vervuld	met de... ..Geest	heilige

---

ΚΑΙ	ΕΠΡΟΦΗΤΕΥΣΕΝ	ΛΕΓΩΝ
en	-(hij)-profeteert	!zeggende
en	profeteerde	zeggende

---

structuur van Zacharias profetie

68 Gezegend is de Heer, de God van Israël, want Hij ziet om en bewerkt verlossing voor zijn volk.

69 En Hij doet voor ons een hoorn van **redding** verrijzen, in het huis van David, zijn jongen,

70 zoals hij sprak door de mond van zijn heilige **profeten**, vanaf de aeon,

71 **redding** uit onze **vijanden** en uit de hand van allen die ons haten,

72 om ontferming te betonen aan **onze vaders** en om zijn heilige verbond te gedenken,

73 de eed die Hij zwoer aan Abraham, **onze vader**,

74 om ons te geven dat wij uitgered worden uit de hand van **vijanden**, om Hem onbevreesd te dienen,

75 in rechtschapenheid en rechtvaardigheid in zijn zicht, al onze dagen.

76 En jij, kleine jongen, je zult een **profeet** van de Allerhoogste genoemd worden want je zult uitgaan in het zicht van de Heer om zijn wegen gereed te maken,

77 om aan zijn volk kennis van **redding** te geven in loslating van hun zonden,

78 door de innerlijke bewegingen van ontferming van onze God, waarin Hij naar ons **omziet**: dageraad vanuit de hoogte;

79 om te voorschijn te komen voor hen die in duisternis en schaduw des doods zitten, om onze voeten te richten op een weg van vrede.

structuur van Zacharias profetie

68	bezocht
69	redding
70	profeten
71	vijanden
72	onze vaders
73	onze vaders
74,75	vijanden
76	profeten
77	redding
78,79	bezocht

structuur van Zacharias profetie

68	bezocht
69	redding
70	profeten
71	vijanden
72	onze vaders
73	onze vaders
74,75	vijanden
76	profeten
77	redding
78,79	bezocht

structuur van Zacharias profetie

68	bezocht
69	redding
70	profeten
71	vijanden
72	onze vaders
73	onze vaders
74,75	vijanden
76	profeten
77	redding
78,79	bezocht

structuur van Zacharias profetie

68	bezocht	
69	redding	
70	profeten	
71		vijanden
72		onze vaders
73		onze vaders
74,75		vijanden
76	profeten	
77	redding	
78,79	bezocht	

structuur van Zacharias profetie

68	bezocht
69	redding
70	profeten
71	vijanden
72	onze vaders
73	onze vaders
74,75	vijanden
76	profeten
77	redding
78,79	bezocht

Lucas 1

⁶⁸ Gezegend is de Heer, de God van Israël,
want Hij ziet om
en bewerkt verlossing voor zijn volk.

Gr. 'eu-logia' = wel/goed-spreken van...

ΕΥΛΟΓΗΤΟΣ	ΚΥΡΙΟΣ	Ο	ΘΕΟΣ	ΤΟΥ	ΙΣΡΑΗΛ	ΟΤΙ	ΕΠΕΣΚΕΥΑΤΟ
gezegend	Heer	de	God	van-het	Israël	dat	hij-ziet-om-naar~
Geloofd zij	de Here	de	God	van	Israël	want	Hij heeft omgezien

ΚΑΙ	ΕΠΟΙΗΣΕΝ	ΑΥΤΩΝ	ΤΩ	ΛΑΩ	ΑΥΤΟΥ
en	hij-maakt	loskoping	voor-het	volk	van-hem
en	heeft het... ..gebracht	verlossing	naar	volk	zijn

Lucas 1

68 Gezegend is de Heer, de God van Israël,
want Hij ziet om
en bewerkt verlossing voor zijn volk.

gangbare vertalingen: perfectum
hééft omgezien, hééft gebracht
Gr. aorist: tijdloos feit

ΕΥΛΟΓΗΤΟΣ	ΚΥΡΙΟΣ	Ο	ΘΕΟΣ	ΤΟΥ	ΙΣΡΑΗΛ	ΟΤΙ	ΕΠΕΣΚΕΥΑΤΟ
gezegend	Heer	de	God	van-het	Israël	dat	hij-ziet-om-naar~
Geloofd zij	de Here	de	God	van	Israël	want	Hij heeft omgezien

ΚΑΙ	ΕΠΟΙΗCΕΝ	ΑΥΤΡΩC	ΙΝ	ΤΩ	ΛΑΩ	ΑΥΤΟΥ
en	hij-maakt	loskoping	voor-het	volk	van-hem	
en	heeft het... ..gebracht	verlossing	naar	volk	zijn	

Lucas 1

68 Gezegend is de Heer, de God van Israël,
want Hij ziet om
en bewerkt verlossing voor zijn volk.

lett. vrijkoping/loskoping

ΕΥΛΟΓΗΤΟΣ	ΚΥΡΙΟΣ	Ο	ΘΕΟΣ	ΤΟΥ	ΙΣΡΑΗΛ	ΟΤΙ	ΕΠΕΣΚΕΥΑΤΟ
gezegend	Heer	de	God	van-het	Israël	dat	hij-ziet-om-naar~
Geloofd zij	de Here	de	God	van	Israël	want	Hij heeft omgezien

ΚΑΙ	ΕΠΟΙΗCΕΝ	ΑΥΤΩC	ΙΝ	ΤΩ	ΛΑΩ	ΑΥΤΟΥ
en	hij-maakt	loskoping	voor-het	volk	van-hem	
en	heeft het... ..gebracht	verlossing	naar	volk	zijn	

Lucas 1

68 Gezegend is de Heer, de God van Israël,
want Hij ziet om
en bewerkt verlossing voor zijn volk.

niet 'de kerk' maar Israël!

ΕΥΛΟΓΗΤΟΣ	ΚΥΡΙΟΣ	Ο	ΘΕΟΣ	ΤΟΥ	ΙΣΡΑΗΛ	ΟΤΙ	ΕΠΕΣΚΕΥΑΤΟ
gezegend	Heer	de	God	van-het	Israël	dat	hij-ziet-om-naar~
Geloofd zij	de Here	de	God	van	Israël	want	Hij heeft omgezien

ΚΑΙ	ΕΠΟΙΗCΕΝ	ΑΥΤΡΩC	ΙΝ	ΤΩ	ΛΑΩ	ΑΥΤΟΥ
en	hij-maakt	loskoping	voor-het	volk	van-hem	
en	heeft het... ..gebracht	verlossing	naar	volk	zijn	

Lucas 1

⁶⁹ En Hij doet voor ons
een hoorn van redding verrijzen,
in het huis van David, zijn jongen,

*gaat niet over Johannes
> kwam niet uit het huis van David*

ΚΑΙ	ΗΓΕΙΡΕΝ	ΚΕΡΑC	CΩΤΗΡΙΑC	ΗΜΙΝ
en	hij-doet-oprijzen	hoorn	van-redding	voor-ons
en	heeft... ..opgericht	een hoorn	des heils	ons

ΕΝ	ΟΙΚΩ	ΔΑΥΙΔ	ΠΑΙΔΟC	ΑΥΤΟΥ
in	huis	van-David	jongen	van-hem
in	het huis	van David	knecht	zijn

Lucas 1

⁶⁹ En Hij doet voor ons
een hoorn van redding verrijzen,
in het huis van David, zijn jongen,

hoorn = koningschap (Openb.17:12; Dan.7:24)
verrijzen = opstanding!

ΚΑΙ	ΗΓΕΙΡΕΝ	ΚΕΡΑC	CΩΤΗΡΙΑC	ΗΜΙΝ
en	hij-doet-oprijzen	hoorn	van-redding	voor-ons
en	heeft... ..opgericht	een hoorn	des heils	ons

ΕΝ	ΟΙΚΩ	ΔΑΥΙΔ	ΠΑΙΔΟC	ΑΥΤΟΥ
in	huis	van-David	jongen	van-hem
in	het huis	van David	knecht	zijn

Lucas 1

⁷⁰ zoals hij sprak
door de mond van zijn heilige profeten,
vanaf de aeon,

vergl. Hand.3:21

... die de hemel moest ontvangen
tot op [de] tijden van herstel,
van alles waarvan God sprak
bij monde van zijn heilige profeten,
vanaf de aeon.

ΚΑΘΩΣ	ΕΛΑΛΗCΕΝ	ΔΙΑ	ΣΤΟΜΑΤΟΣ
zo-als	hij-spreekt	door	mond
gelijk	Hij gesproken heeft	door	de mond

ΤΩΝ	ΑΓΙΩΝ	ΑΠ	ΑΙΩΝΟΣ	ΠΡΟΦΗΤΩΝ	ΑΥΤΟΥ
van-de	heilige	van-af	aeon	profeten	van-hem
—	heilige	van	oudsher	profeten	zijner

Lucas 1

⁷¹ redding uit onze vijanden
en uit de hand van allen die ons haten,

> bij de algehele terugverzameling naar
het land bij de komst van de Messias;
& herstel van Davids dynastie

ΚΩΤΗΡΙΑΝ	ΕΞ	ΕΧΘΡΩΝ	ΗΜΩΝ
redding	van-uit	vijanden	van-ons
om ons te redden	van	vijanden	onze

ΚΑΙ	ΕΚ	ΧΕΙΡΟΣ	ΠΑΝΤΩΝ	ΤΩΝ	ΜΙΣΟΥΝΤΩΝ	ΗΜΑΣ
en	van-uit	hand	van-alle	degenen	hatende	ons
en	uit	de hand	van allen	die	haten	ons

Lucas 1

72 om ontferming te betonen
aan onze vaders
en om zijn heilige verbond te gedenken,

> die dan ook zullen opstaan; Mat.8:11

ΠΟΙΗΣΑΙ	ΕΛΕΟΣ	ΜΕΤΑ	ΤΩΝ	ΠΑΤΕΡΩΝ	ΗΜΩΝ
om-te-doen	ontferming	met	de	vaders	van-ons
om... ..te betonen	barmhartigheid	aan	_	vaderen	onze

ΚΑΙ	ΜΝΗΣΘΗΝΑΙ	ΔΙΑΘΗΚΗΣ	ΑΓΙΑΣ	ΑΥΤΟΥ
en	om-te-gedenken	verbond	heilig	van-hem
en	te gedenken	verbond	heilig	zijn

Lucas 1

72 om ontferming te betonen
aan onze vaders
en om zijn heilige verbond te gedenken,

niet het Sinai-verbond maar dat met Abraham >

ΠΟΙΗΣΑΙ	ΕΛΕΟΣ	ΜΕΤΑ	ΤΩΝ	ΠΑΤΕΡΩΝ	ΗΜΩΝ
om-te-doen	ontferming	met	de	vaders	van-ons
om... ..te betonen	barmhartigheid	aan	_	vaderen	onze

ΚΑΙ	ΜΝΗΣΘΗΝΑΙ	ΔΙΑΘΗΚΗΣ	ΑΓΙΑΣ	ΑΥΤΟΥ
en	om-te-gedenken	verbond	heilig	van-hem
en	te gedenken	verbond	heilig	zijn

Lucas 1

⁷³ de eed die Hij zwoer
aan Abraham, onze vader,

Ps.105:9; Jer.11:5; Hebr.6:13

OPKON	ON	ΩMOCEN	ΠΡΟΣ	ΑΒΡΑΑΜ	ΤΟΝ	ΠΑΤΕΡΑ	ΗΜΩΝ
eed	die	hij-zweert	naar-toe	Abraham	de	vader	van-ons
de eed	die	Hij zwoer	aan	Abraham	_	vader	onze

Lucas 1

⁷⁴ om ons te geven
dat wij uitgered worden
uit de hand van vijanden,
om Hem onbevreesd te dienen,

vergl. :71

uitredding uit de hand van de
vijanden een randvoorwaarde voor
de (volle) vervulling van de belofte

ΤΟΥ	ΔΟΥΝΑΙ	ΗΜΙΝ	(1:74)	ΑΦΟΒΩΣ	ΕΚ	ΧΕΙΡΟΣ
van-het	te-geven	aan-ons		op-onbevreesde-wijze	van-uit	hand
dat	Hij... ..zou geven	ons		zonder vreze	uit	de hand

ΕΧΘΡΩΝ	ΡΥΘΕΝΤΑΣ	ΛΑΤΡΕΥΕΙΝ	ΑΥΤΩ
van-vijanden	uitgered-wordende	te-dienen	hem
der vijanden	verlost	te dienen	Hem

Lucas 1

⁷⁵ in rechtschapenheid
en rechtvaardigheid in zijn zicht,
al onze dagen.

in het Messiaanse rijk Hem dienen:

- onbevreesd
- rechtschapen
- rechtvaardig
- in het zicht van Hem
- al onze dagen

EN OCIOTHTI	KAI	ΔΙΚΑΙΟCYNH	ENΩΠION	ΑΥΤΟΥ
in rechtschapenheid	en	rechtvaardigheid	in-het-zicht	van-hem
in heiligheid	en	gerechtigheid	voor... ..aangezicht	zijn

ΠΑCΔIC	ΤΑIC	ΗΜΕΡΑIC	ΗΜΩΝ
alle	de	dagen	van-ons
al	–	dagen	onze

Lucas 1

⁷⁶ En jij, kleine jongen,
je zult een profeet van de Allerhoogste
genoemd worden

want je zult uitgaan in het zicht van de Heer
om zijn wegen gereed te maken,

vergl. :32 (tegen Maria):

Deze zal groot zijn en
Zoon van de Allerhoogste genoemd worden
en de Heer God zal aan hem de troon van
zijn vader David geven,

ΚΑΙ	ΣΥ	ΔΕ	ΠΑΙΔΙΟΝ	ΠΡΟΦΗΤΗΣ	ΥΨΙΣΤΟΥ	ΚΛΗΘΗΣΗ
en	jij	echter	kleine-jongen	profeet	van-Hoogste	(jij)-zal-geroepen-worden
En	gij	_	kind	een profeet	des Allerhoogsten	zult... ..heten

Lucas 1

76 En jij, kleine jongen,
je zult een profeet van de Allerhoogste
genoemd worden
want je zult uitgaan in het zicht van de Heer
om zijn wegen gereed te maken,

Jes.40:3

*Een stem van een roepende in de wildernis,
maakt vlak de weg van JAHWEH,
maakt recht in de rotswoestijn
een hoofdweg voor onze God.*

ΠΡΟΠΟΡΕΥΧ

^jij-zal-uitgaan-voor~

gij zult uitgaan

ΓΑΡ ΕΝΩΠΙΟΝ

want in-het-zicht

want voor het aangezicht

ΚΥΡΙΟΥ

van-Heer

des Heren

ΕΤΟΙΜΑΣΙ

^om-gereed-te-maken

om... ..te bereiden

ΟΔΟΥΣ ΑΥΤΟΥ

wegen van-hem

wegen zijn

Lucas 1

77 om aan zijn volk
kennis van redding te geven
in loslating van hun zonden,

*veel meer dan 'vergeving':
het is bevrijding van zonden!*

ΤΟΥ	ΔΟΥΝΑΙ	ΓΝΩCΙΝ	CΩΤΗΡΙΑC	ΤΩ	ΛΑΩ	ΑΥΤΟΥ
van-het	te-geven	kennis	van-redding	aan-het	volk	van-hem
om	te geven	kennis	van heil	aan	volk	zijn

ΕΝ	ΑΦΕCΕΙ	ΑΜΑΡΤΙΩΝ	ΑΥΤΩΝ
in	vergeving	van-zonden	van-hen
in	de vergeving	zonden	hunner

Lucas 1

⁷⁸ door de innerlijke bewegingen
van ontferming van onze God,
waarin Hij naar ons omziet:
dageraad vanuit de hoogte;

lett. ingewanden (vergl. Hand.1:18)

ΔΙΑ	ΣΠΛΑΓΧΝΑ	ΕΛΕΟΥΣ	ΘΕΟΥ	ΗΜΩΝ
vanwege	innerlijke-gevoelens	van-ontferming	van-God	van-ons
door	innerlijke	de... ..barmhartigheid	van... ..God	onze

ΕΝ	ΟΙΣ	ΕΠΙΣΚΕΥΕΤΑΙ	ΗΜΑΣ	ΑΝΑΤΟΛΗ	ΕΞ	ΥΨΟΥΣ
in	welke	(zij)-zal-omzien-naar~	ons	Dageraad	van-uit	hoogte
(1/2) waarmede	(2/2)	zal omzien	naar ons	de Opgang	uit	de hoogte

Lucas 1

78 door de innerlijke bewegingen
van ontferming van onze God,
waarin Hij naar ons omziet:
dageraad vanuit de hoogte;

> de opkomst (van de zon; Openb.7:2)
Lat.: orient

ΔΙΑ	ΣΠΛΑΓΧΝΑ	ΕΛΕΟΥΣ	ΘΕΟΥ	ΗΜΩΝ
vanwege	innerlijke-gevoelens	van-ontferming	van-God	van-ons
door	innerlijke	de... ..barmhartigheid	van... ..God	onze

ΕΝ	ΟΙΣ	ΕΠΙΣΚΕΥΕΤΑΙ	ΗΜΑΣ	ΑΝΑΤΟΛΗ	ΕΞ	ΥΨΟΥΣ
in	welke	(zij)-zal-omzien-naar~	ons	Dageraad	van-uit	hoogte
(1/2) waarmede	(2/2)	zal omzien	naar ons	de Opgang	uit	de hoogte

Lucas 1

⁷⁹ om te voorschijn te komen
voor hen die in duisternis
en schaduw des doods zitten,
om onze voeten te richten
op een weg van vrede.

zie Jesaja >

ΕΠΙΦΑΝΑΙ	ΤΟΙΣ	ΕΝ	ΚΟΤΕΙ	ΚΑΙ	ΚΙΑ	ΘΑΝΑΤΟΥ
om-tevoorschijn-te-komen	voor-degenen	in	duisternis	en	schaduw	van-dood
om... ..te beschijnen	hen... ..die	in	duisternis	en	schaduw	des doods

ΚΑΘΗΜΕΝΟΙΣ	ΤΟΥ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΑΙ	ΤΟΥΣ	ΠΟΔΑΣ	ΗΜΩΝ	ΕΙΣ	ΟΔΟΝ	ΕΙΡΗΝΗΣ
zittende~	van-het	te-richten	de	voeten	van-ons	tot-in	weg	van-vrede
gezetten zijn	om	te richten	—	voeten	onze	op	de weg	des vredes

Jesaja 9

- ² Het volk dat in donkerheid wandelt,
ziet een groot licht;
over hen die wonen
in een land van diepe duisternis,
straalt een licht.

Jesaja 60

- ² Want zie, duisternis zal de aarde bedekken
en donkerheid de volken,
maar over u zal JAHWEH stralend opgaan
en zijn heerlijkheid zal over u gezien worden.
- ³ Natiën zullen opgaan naar uw licht
en koningen naar uw stralende opgang.

Lucas 1

⁸⁰ De kleine jongen nu groeide op
en werd krachtig gemaakt in geest.
En hij was in eenzame plaatsen
tot de dag van zijn aanwijzing naar Israël.

ΤΟ ΔΕ	ΠΑΙΔΙΟΝ	ΗΥΞΑΝΕΝ	ΚΑΙ	ΕΚΡΑΤΑΙΟΥΤΟ	ΤΝΕΥΜΑΤΙ	
de	echter	kleine-jongen	-(het)-groeit	en	-(het)-werd-krachtig-gemaakt~	in-geest
Het	nu	kind	groeide op	en	werd gesterkt	door de Geest

Lucas 1

⁸⁰ De kleine jongen nu groeide op
en werd krachtig gemaakt in geest.
En hij was in eenzame plaatsen
tot de dag van zijn aanwijzing naar Israël.

= in het 15e jaar van keizer Tiberius; 3:1

KAI HN	EN TAIC	EPHMOIC
en	hij-was	in de eenzame plaatsen
En	hij vertoefde	in de woestijnen

ΕΩC	ΗΜΕΡΑC	ΑΝΑΔΕΙΞΕΩC	ΑΥΤΟΥ	ΠΡΟC	ΤΟΝ	ΙCΡΑΗΛ
tot	dag	van-aanwijzing	van-hem	naar-toe	het	Israël
tot op	de dag	dat hij... ..vertoonde	zich	aan	_	Israël

Lucas 2

Lucas 2

¹ Het geschiedde nu in die dagen
dat een officieel besluit
uitging bij keizer Augustus,
dat heel de bewoonde wereld
geregistreerd moest worden.

nl. van de geboorte van Johannes

ΕΓΕΝΕΤΟ ΔΕ ΕΝ ΤΑΙΣ ΗΜΕΡΑΙΣ ΕΚΕΙΝΑΙΣ

-(het)-werd~ echter in de dagen die

het geschiedde En in _ dagen die

ΕΞΗΛΘΕΝ ΔΟΓΜΑ ΠΑΡΑ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

-(het)-ging-uit officieel-besluit bij keizer Augustus

dat er... ..uitging een bevel vanwege keizer Augustus

Lucas 2

¹ Het geschiedde nu in die dagen
dat een officieel besluit
uitging bij keizer Augustus,
dat heel de bewoonde wereld
geregistreerd moest worden.

Gr. 'dogma'

ΕΓΕΝΕΤΟ ΔΕ ΕΝ ΤΑΙΣ ΗΜΕΡΑΙΣ ΕΚΕΙΝΑΙΣ

-(het)-werd~ echter in de dagen die

het geschiedde En in _ dagen die

ΕΞΗΛΘΕΝ ΔΟΓΜΑ ΠΑΡΑ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

-(het)-ging-uit officieel-besluit bij keizer Augustus

dat er... ..uitging een bevel vanwege keizer Augustus

Lucas 2

¹ Het geschiedde nu in die dagen
dat een officieel besluit
uitging bij keizer Augustus,
dat heel de bewoonde wereld
geregistreerd moest worden.

* -63AD - + 14AD
werd in -27AD keizer >

ΕΓΕΝΕΤΟ	ΔΕ	ΕΝ	ΤΑΙΣ	ΗΜΕΡΑΙΣ	ΕΚΕΙΝΑΙΣ
het-werd~	echter	in	de	dagen	die
het geschiedde	En	in	_	dagen	die

ΕΞΗΛΘΕΝ	ΔΟΓΜΑ	ΠΑΡΑ	ΚΑΙΣΑΡΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
-(het)-ging-uit	officieel-besluit	bij	keizer	Augustus
dat er... ..uitging	een bevel	vanwege	keizer	Augustus

WIKIPEDIA
De vrije encyclopedie

Op 5 februari van het jaar 2 v.Chr. verleende de senaat Augustus ten slotte de titel pater patriae („vader des vaderlands“), waar hij bijzonder trots op was, want het was meer dan een zuivere eerbetuiging. Veel meer maakte het voor iedereen duidelijk, dat de keizer tegenover alle inwoners van het rijk hetzelfde gezag genoot als dat van de pater familias over de zijnen.

Lucas 2

¹ Het geschiedde nu in die dagen
dat een officieel besluit
uitging bij keizer Augustus,
dat heel de bewoonde wereld
geregistreerd moest worden.

geen volkstelling;
maar een registratie voor de eed van
trouw > erkenning van keizer;
volgens Flavius Josephus weigerden
meer dan 6000 Farizeeën deze
schriftelijke erkenning

ΑΠΟΓΡΑΦΕΣΘΑΙ

|geregistreerd-te-worden~

dat... ..moest worden ingeschreven

ΠΑσαν τὴν οἰκουμένην

alle de |bewoonde-wereld~

gehele het rijk

Lucas 2

² Deze eerste registratie geschiedde toen Quirinius gouverneur was van Syrië.

de tweede registratie o.l.v. Quirinius (in 6AD), ging gepaard met opstanden en onlusten). Zie Hand.5:37 >

ΑΥΤΗ	ΑΠΟΓΡΑΦΗ	ΠΡΩΤΗ	ΕΓΕΝΕΤΟ
deze	registratie	eerste	~(zij)-werd~
Deze	inschrijving	voor het eerst	had... ..plaats

ΗΓΕΜΟΝΕΥΟΝΤΟΣ	ΤΗΣ	ΚΥΡΙΑΚ	ΚΥΡΗΝΙΟΥ
van-gouverneur-zijnde	van-het	Syrië	Quirinius
toen... ..het bewind... ..voerde	over	Syrië	Quirinius

Lucas 2

² Deze eerste registratie geschiedde
toen Quirinius gouverneur was van Syrië.

*in 6AD werd hij gouverneur van Syrië maar in
deze dagen was hij vermoedelijk korte tijd interim*

ΑΥΤΗ	ΑΠΟΓΡΑΦΗ	ΠΡΩΤΗ	ΕΓΕΝΕΤΟ
deze	registratie	eerste	~(zij)-werd~
Deze	inschrijving	voor het eerst	had... ..plaats

ΗΓΕΜΟΝΕΥΟΝΤΟΣ	ΤΗΣ	ΚΥΡΙΑΚ	ΚΥΡΗΝΙΟΥ
van-gouverneur-zijnde	van-het	Syrië	Quirinius
toen... ..het bewind... ..voerde	over	Syrië	Quirinius

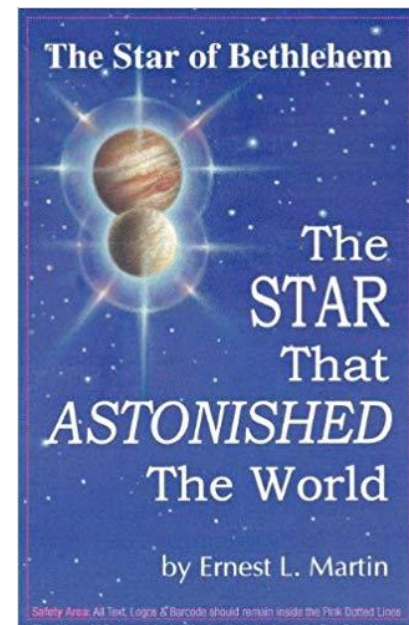
Handelingen 5

³⁶ Want voor deze dagen stond Teudas op,
die beweerde, dat hij iets was,
en een aantal van ongeveer vierhonderd man
sloot zich bij hem aan;
maar hij werd gedood
en zijn gehele aanhang viel uiteen en verliep.

³⁷ Na hem stond Judas de Galileeer op,
in de dagen der inschrijving,
en kreeg vele afvalligen op zijn hand,
maar ook deze is omgekomen
en zijn gehele aanhang is uiteengeslagen.

in dit boek betoogt dr. E.L. Martin o.a.:

- de ster die de magiërs hebben gezien was Jupiter (> de koningplaneet) in een unieke conjunctie met Venus (> planeet van vruchtbaarheid);
- dit vond plaats in een reeks van gebeurtenissen van -3AD tot -2AD
- Herodes de Grote stierf niet in -4AD maar in -1AD;
- de inschrijving (Luc.2:1) was geen volkstelling maar een registratie van de eed van trouw aan keizer Augustus die in -2AD zijn zilveren jubileum zou vieren en de titel "vader des vaderlands" ontving.

Lucas 2

³ En zij gingen allen om geregistreerd te worden, ieder tot in zijn eigen stad.

ΚΑΙ	ΕΠΟΡΕΥΟΝΤΟ	ΠΑΝΤΕΣ	ΑΠΟΓΡΑΦΕΣΘΑΙ
en	~zij-gingen~	allen	!om-geregistreerd-te-worden~
En	zij gingen... ..op reis	allen	om zich te laten inschrijven

---

ΕΚΑΣΤΟΣ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΕΑΥΤΟΥ	ΠΟΛΙΝ
ieder		tot-in	de	van-zichzelf
stad				
ieder	naar	zijn	eigen	stad

Lucas 2

⁴ Ook Jozef nu ging omhoog vanaf Galilea,
vanuit de stad Nazaret tot in Judea,
tot in de stad van David
(die Bethlehem wordt genoemd),
omdat hij uit het huis
en afstamming van David was,

ΑΝΕΒΗ	ΔΕ	ΚΑΙ	ΙΩΣΗΦ	ΑΠΟ	ΤΗΣ	ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ
-(hij)-ging-omhoog	echter	ook	Jozef	van-af	het	Galilea
trok op	_	Ook	Jozef	van	_	Galilea

ΕΚ	ΠΟΛΕΩΣ	ΝΑΖΑΡΕΘ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΙΟΥΔΑΙΑΝ
van-uit	stad	Nazaret	tot-in	het	Judea
uit	de stad	Nazaret	naar	_	Judea

Lucas 2

4 Ook Jozef nu ging omhoog vanaf Galilea,
vanuit de stad Nazaret tot in Judea,
tot in de stad van David
(die Bethlehem wordt genoemd),
omdat hij uit het huis
en afstamming van David was,

ΕΙΣ	ΠΟΛΙΝ	ΔΑΥΙΔ	ΗΤΙΣ	ΚΑΛΕΙΤΑΙ	ΒΗΘΛΕΕΜ
tot-in	stad	van-David	die ^e	(zij)-wordt-geroepen~	Betlehem
naar	de stad	van David	die	heet	Betlehem

ΔΙΑ	ΤΟ	ΕΙΝΑΙ	ΑΥΤΟΝ	ΕΞ	ΟΙΚΟΥ	ΚΑΙ	ΠΑΤΡΙΔΟΣ	ΔΑΥΙΔ
vanwege	het	-te-zijn	hem	van-uit	huis	en	afstamming	van-David
omdat	_	was	hij	uit	het huis	en	het geslacht	van David

Lucas 2

⁵ om zich te registreren samen met Maria,
zijn ondertrouwde vrouw,
welke hoogzwanger was.

ΔΠΟΓΡΑΨΑCΘΑΙ

om-geregistreerd-te-worden~

om zich te laten inschrijven

CYN

samen

met

ΜΑΡΙΑΜ

met-Maria

Maria

ΤΗ

degene

— ondertrouwde vrouw

ΕΜΝΗCΤΕΥΜΕΝΗ

in-ondertrouw-gegeven-zijnde~

— ondertrouwde vrouw

ΑΥΤΩ

aan-hem

zijn

ΟΥΧ

zijnde

welke... ...was

ΕΓΚΥΩ

hoogzwanger

zwanger

Lucas 2

⁶ Het geschiedde nu toen zij daar waren,
dat de dagen vervuld waren om te baren,

ΕΓΕΝΕΤΟ	ΔΕ	ΕΝ	ΤΩ	ΕΙΝΑΙ	ΑΥΤΟΥΣ	ΕΚΕΙ
-het-werd~	echter	in	het	-te-zijn	hen	daar
het geschiedde	En	toen	_	waren	zij	daar

ΕΚΕΙ	ΕΠΛΗΘΗΚΑΝ	ΑΙ	ΗΜΕΡΑΙ	ΤΟΥ	ΤΕΚΕΙΝ	ΑΥΤΗΝ
daar	-(zij)-worden-vervuld	de	dagen	van-het	voort-te-brengen	haar
daar	dat... ... vervuld werden	de	dagen	dat	baren zou	zij

Lucas 2

⁷ en zij baarde haar zoon,
de eerstgeborene
en zij wikkelde hem in doeken
en zij vlijde hem neer in een voerbak
omdat er namelijk voor hen
geen plaats was in de uitspanning.

ΚΑΙ	ΕΤΕΚΕΝ	ΤΟΝ	ΥΙΟΝ	ΑΥΤΗΣ	ΤΟΝ	ΠΡΩΤΟΤΟΚΟΝ
en	ⁱzij-bracht-voort	de	zoon	van-haar	de	eerstgeborene
en	zij baarde	–	zoon	haar	–	eerstgeboren

Lucas 2

7 en zij baarde haar zoon,
de eerstgeborene
en zij wikkelde hem in doeken
en zij vlijde hem neer in een voerbak
omdat er namelijk voor hen
geen plaats was in de uitspanning.

ΚΑΙ	ΕΣΤΑΡΓΑΝΩCΕΝ	ΑΥΤΟΝ	ΚΑΙ	ΑΝΕΚΛΙΝΕΝ	ΑΥΤΟΝ	ΕΝ	ΦΑΤΝΗ
en	-(zij)-wikkelde-in-doeken	hem	en	-(zij)-vlijt-neer	hem	in	voerbak
en	wikkelde... ..in doeken	Hem	en	legde	Hem	in	een kribbe

Lucas 2

7 en zij baarde haar zoon,
de eerstgeborene
en zij wikkelde hem in doeken
en zij vlijde hem neer in een voerbak
omdat er namelijk voor hen
geen plaats was in de uitspanning.

ΔΙΟΤΙ	ΟΥΚ ΗΝ	ΑΥΤΟΙΣ	ΤΟΠΟΣ	ΕΝ	ΤΩ	ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΙ
omdat-namelijk	niet	-(hij)-was	voor-hen	plaats	in	de uitspanning
omdat	geen	was	voor hen	plaats	in	de herberg

Lucas 2

⁸ En er waren herders in diezelfde landstreek,
in de veldschaapskooi
en die in de nachtwaken van de nacht
over hun kudde waakten.

ΚΑΙ	ΠΟΙΜΕΝΕΣ	ΗΨΑΝ	ΕΝ	ΤΗ	ΧΩΡΑ	ΤΗ	ΑΥΤΗ	ΑΓΡΑΥΛΟΥΝΤΕΣ
en	herders	-(zij)-waren	in	de	landstreek	de	zelfde	in-de-veld-schaapskooi-zijnde
En	herders	er waren	in	_	landstreek	_	diezelfde	die zich ophielden in het veld

ΚΑΙ	ΦΥΛΑΚΟΝΤΕΣ	ΦΥΛΑΚΑΣ	ΤΗΣ	ΝΥΚΤΟΣ	ΕΠΙ	ΤΗΝ	ΠΟΙΜΝΗΝ	ΑΥΤΩΝ
en	onderhoudende	nachtwaken	van-de	nacht	op	de	kudde	van-hen
en	(1/2) de wacht hielden	(2/2)	des	nachts	over	_	kudde	hun